

OOSTVLAAMSCH

Z A N N T E N

Mededelingen van de Bond
der Oostvlaamse Folkloristen en van de
Dienst voor Folkloristische Opzoeken



36^e Jaargang
Nr. 3 - 1961
Mei - Juni

DRUK. V/H AD. HOSTE. N. V
GENT

UITGAVEN VAN DE BOND

Zijn te verkrijgen op het Sekretariaat, Oscar De Gruyterstraat, 36, Gent :

1. **Oostvlaamsche Zanten**, 11^e, 15^e, 20^e jg. (Jaarboek), 21^e, 22^e, 23^e, 24^e, 25^e, 26^e, 27^e, 28^e, 29^e, 30^e, 31^e, 33^e, 34^e jg. en 35^e jg. tegen 100 F. Van de andere jgg. zijn nog enkele losse nummers te verkrijgen tegen 20 F per nummer.
2. **Herdenkingsalbum Alf. De Cock**. (Uitverkocht).
3. **Het Stroodekkersbedrijf**, door Cl. Trefois (Uitverkocht).
4. **Geïllustreerd Feestnummer** (lustrumnr). Prijs : 10 F.
5. **Lodewijk De Vriese, Bio- en Bibliographische studie**. (Uitverkocht).
6. **Kinderspelen en Liedjes uit het Land van Dendermonde**, door Mevrouw L. Bataille-Hiel. Prijs : 50 F gewone uitgave.
7. **De Plattegrondsvormen van z.g. « Frankische » Boerderijtypen en hun geografische Verspreiding in ons Land**, door Cl. Trefois. (Uitverkocht).
8. **Register op Celis Gabr. : Volkskundige Kalender voor het Vlaamsche Land**, door Prof. F. M. Olbrechts. Prijs : 12 F.
9. **De Draak van het Beifort van Gent in de Folklore**, door Cl. Trefois. (Uitverkocht).
10. **De Tinnepotgieterij te Gent**, door Julien Boes. (Uitverkocht).
11. **2^e Lustrumnummer 1930-1935**. Prijs : 36 F.
12. **Dit is die Excellente Kronyke van de Brahmisten**, (over het Teerlingspel), door Emile Andelhof. Prijs : 14 F.
13. **De Groei en de Bloei van de Arteveldefiguur in de Vlaamsche Volksziel**, door Advokaat Jos. Vermeulen. (Uitverkocht).
14. **Galerij van Gentsche Typen**, door Emile Andelhof. (Uitverkocht).
15. **De Magie van het Poppenspel**, door F. Van Es, en anderen. (Uitverkocht).
16. **Waasch Sagenboek**, door F. Van Es. Prijs : 70 F (65 F voor de leden).
17. **Jaarboek 1945 van de Bond der Oostvlaamsche Folkloristen**. Prijs : 100 F.
18. **Het Curieus en Vermakelijk Namenboek**, door Em. Andelhof. Prijs : 12,50 F.
19. **Folklore en Onderwijs**, door Lod. Hoste. Prijs : 7,50 F.
20. **August Hendrickx, Vlaams Toneelschrijver herdacht met Bloemlezing uit zijn werken**, door Fr. De Coster. Prijs : 15 F.
21. **Pastoor Constant Duvillers, Folklorist en folkloristische Figuur**, door F. Van Es. Prijs : 15 F.
22. **De Wetterse Reuzen**, door Marcel Daem. Prijs : 15 F. (Uitverkocht).
23. **Sagen uit Noord-Oostvlaanderen**, door Dr G. De Meyer. Prijs : 15 F.
24. **Een Teerlingspel in Gent**, door Lod. Lievevrouw-Coopman. Prijs : 25 F (15 F voor de leden).
25. **Inhoudstafel op Oostvlaamsche Zanten (Jg. I-Jg. XXV)**, door F. Van Es. Prijs : 30 F. Idem II (Jg. XXVI-Jg. XXXV). Prijs : 25 F.
26. **Spelen mijner Jeugd**, door L. Lievevrouw. Prijs : 50 F.
27. **De Levende Folklore van het Gewest Balegem**, door M. Broeckhove. Prijs : 40 F.
28. **Weerkundige Volkskalender voor het Vlaamse Land**, door M. Broeckhove. Prijs : 180 F (140 F voor de leden).
29. **Devotie tot de Heilige Donatus**, door M. Broeckhove. Prijs : 80 F.
30. **Doods-, Begrafenis- en Rouwgebruiken in het Arrondissement Dendermonde**, door J. Pieters. Prijs : 75 F. (55 F. voor de leden).

Het bedrag der bestelling is vooraf te storten op postrekening Nr 969.46, Bond Oostvl. Folkloristen, Gent.

Lidmaatschap Bond Oostvl. Folkloristen. Jaarlijkse bijdrage : 100 F.
Ereleden : 250 F. Buitenland : 125 F.

OOSTVLAAMSCHE ZANTEN

MEDEDELINGEN VAN DE BOND DER OOSTVLAAMSE
FOLKLORISTEN EN VAN DE DIENST VOOR
FOLKLORISTISCHE OPZOEKINGEN

Vereniging zonder winstbejag

Sekretariaat van de Bond :

M. Broeckhove,

Oscar De Gruyterstraat, 36, Gent.

Alle stortingen te doen op postrekening :
969.46, Bond Oostvl. Folkloristen,
Gent.

Redaktie van Oostvl. Zanten :

F. VAN ES,

Désiré De Wolfstr., 3, Aalst.

Drs M. DAEM & J. BOES.

SAGE OF WERKELIJKHEID?

De oorsprong van de Draken

Sprookjes, sagen en legenden maken herhaaldelijk gewag van draken en soortgelijke monsters. Zodanig, dat de vraag niet helemaal ongerijmd is : Hebben de draken werkelijk bestaan? Belachelijk probleem? Helemaal niet, want de moderne mens, die er prat op gaat « zoveel » te weten, vergeet dat wij tot hertoe slechts een klein tipje van de geheimzinnige sluier, welke de natuur omgeeft, vermochten op te lichten. Hetgeen wij weten, is slechts een nietig deel van hetgeen wij niet weten.

De draak werd bevochten door de helden van alle mytologieën, zowel de Noord-Germaanse en de Grieks-Romeinse, als de Oosterse godenleer. Aldus werd hij een internationale figuur van betekenis. Ook in kristelijke legenden, zoals die van St. Joris, heeft hij sporen nagelaten, terwijl hij eveneens een ereplaats inneemt in de astronomie en de heraldiek. Onze middeleeuwse ridders schijnen hem meermaals langs de weg te hebben ontmoet en zelfs thans nog leeft in Zwitserland het geloof aan de Tatzelwurm, een reusachtige draak.

Uiterlijk en daden gelijken overal op mekaar. Hier steelt hij de gouden appels van de Hesperiden, daar bewaakt hij de schatten van Odin, elders het vlies van de ram van Kolchis of de gevangen Angelica; maar altijd is hij een reusachtig serpent met geweldige klauwen en scherpe tanden. Hij wringt zijn geschubd lijf in talrijke bochten en zijn muil braakt vuur en gift.

Aan de zoom van de Siamese wouden vindt men nog reusachtige stenen afbeeldingen, die hem op dezelfde wijze voorstellen als hij leeft in onze sprookjes en sagen, beelden, die nog zeldzame overblijfselen zijn van de oud-Mongoolse architectuur.

Een Gentse gevelsteen herinnert ons aan de « Lintworm ». Deze benaming heeft niets te maken met hetgeen wij thans onder lintworm verstaan, namelijk een parasiet in onze ingewanden, die teert op het voedsel dat wij innemen, maar is het eigenlijk Germaans woord voor draak en werd afgeleid van het Germaanse woord KLINDA, dat slang betekent. Het hoofdbestanddeel van dit woord is dus niet lint in de betekenis van band, maar wel een oeroud woord, dat slang beduidt. Welnu, dergelijke Lintwormen hebben eertijds, naar men zegt, in massa vertoefd op de Pilatusberg in Zwitserland, waar zij huisden in ontoegankelijke spelonken. Zulk een draak vloog 's nachts eens van de Rigi naar de Pilatus terug. Een boer bemerkte, dat de draak een kegelvormige, gloeiende hete bol naar beneden liet vallen. Die steen bleek een geschikt heelmiddel tegen allerlei ziekten. Een andere keer besteeg een man de Pilatus om hout te halen. Hij verloor nochtans de weg en de duisternis viel in. Zo kwam het dat hij in een diepe kloof tuielde, waarin twee lintwormen lagen. Zij deden hem nochtans geen kwaad, maar likten nu en dan eens aan de vochtige rotsen. De man was verplicht hetzelfde te doen en hield dit regime bijna een jaar vol. Toen de lente kwam, vlogen de draken weg uit de kloof. De man had zich aan één van de monsters vastgehecht en kwam aldus na een hachelijke reis weer op vrije voeten. Volgens de sage gebeurde dit in het jaar 1420.

Ook in de Chinese sagen speelt de draak een hoofdrol. De Chinees beweert, dat draken de aarde bewoonden lang vóór de mensen er waren. Wanneer men zich in zekere spelonken of doolgrotten van de baai van Along waagt, zou men er misschien nog enige kunnen ontmoeten. De Chinezen kennen ook een hemeldraak, die bij zons- en maanverduistering het hemellichaam opslokt. Maar de mensen beginnen dan op gongs en andere tuigen zoveel lawaai te maken, dat de draak bang wordt en het geraadzaam acht het hemellichaam aan de mensen terug te schenken... Desondanks is dit fantastisch dier ginds zeer volksgeliefd en telkenjare, bij het groot lentefeest, voert men er door de straten een reusachtige draak in karton, met grote bogen en een lange snor.

In de kinderkamer van de wetenschap.

Maar..., omdat er zulk een verbluffende eenvormigheid bestaat in de beschrijving en de « gewoonten » van de draak over gans de wereld, zou men hem werkelijk gezien moeten hebben? Interessante vraag! Wanneer wij het rijk van godenleer en sprookjes even verlaten, en onze toevlucht nemen tot natuurhistorische werken, zullen velen geneigd zijn aan het voormalig bestaan van draken geloof te hechten. Want daarin wordt de draak uitvoerig beschreven, met wetenschappelijke ernst, door geloofwaardige geleerden, die ongetwijfeld overtuigd waren dat ze het bij het rechte eind hadden. In de uitmuntende « Itinéraire de la Suisse » van Scheuchzer, geneesheer en natuurkundige te Zürich — een paar eeuwen geleden gepubliceerd — vindt men, naast talrijke zeer juiste en wetenschappelijke beschrijvingen van dieren en planten, een prachtige draak afgebeeld. De zekerheid over het bestaan van dat monster werd eveneens gedeeld door P. Kircher, één van de meest hoogstaande geleerden uit de XVIIe eeuw, schrijver van het boek « **Mundus Subterraneus** », evenals door Olaus Magnus, door Ambrosius Paré en latere natuurkundigen als Désiré de Montfort. Voorwaar een select gezelschap.

Maar die geleerden worden thans reeds bij de « ouden » gerangschikt. We zullen dus de moderne wetenschap ter hulp roepen om het probleem trachten op te lossen.

Wat leert de Paleontologie?

De eerste ernstige bron, waarin wij de voelsprietten kunnen steken is de paleontologie. Immers, in alle tijden heeft de mens onder de grond, in grotten of rivierbeddingen, sporen gevonden van zonderlinge dieren. Uit die sporen bleek, dat er eens, miljoenen jaren geleden, op aarde dieren hebben gedwaald, die een fantastische omvang bezaten. De geleerden trachten dan zich deze voorhistorische monsters voor te stellen, volgens het uitzicht van nog bestaande dieren, waarvan het skelet met de gevonden fossielen een klaarblijkelijke overeenstemming bood.

Zo kwam men tot zeer eigenaardige bevindingen. Er bestaan nog immer dieren, die als verre nazaten van de voorhistorische monsters kunnen beschouwd worden, zoals de LEGUAAN, die vooral wordt aangetroffen op de grote Antillen. Hij is ongeveer 2,50 m lang, met groene boven- en gele onderkleur. Nek, muil en wangen zijn voorzien van uitspringende ronde knobbels. De huid is bedekt met schubben en de poten zijn voorzien van klauwen.

Kortom : ziedaar een draak in miniatuur! Nochtans is het aantal van deze dieren fel geslonken, vermits de inlanders er een ongenadige jacht op maken, wegens de lekkere smaak van het vlees van de leguaan.

Verwijzen wij bovendien naar de Amerikaanse TRACHYSAURUS en de giftige HELODERMUS, die ons eveneens in hun huidige vorm aan de draken herinneren. Wij mogen ook de BASILISCUS niet vergeten, een onschuldig en zachtaardig diertje, dat evenwel wegens zijn meer dan frappante gelijkenis met de legendarische draak, door de Ouden en ook nog in de Middeleeuwen de vreselijkste eigenschappen toegekend kreeg. Deze hagedis komt in het Oosten en in Amerika nog veelvuldig voor.

Terug naar voorhistorische tijden.

Nu staan we voor het zonderlinge feit dat deze dieren thuishoren in door onze voorouders onbekende en onbetreden landen, zoals Australië en Amerika. Toch vinden we ze zeer nauwkeurig beschreven en uitgetekend in de Oudheid. Hoe is dat te verklaren?

Welnu, laten we terugkeren naar de vóórgeschiedenis, naar de tijd, toen dergelijke monsters leefden als tijdgenoten van de toenmalige primitieve mensen die, vermits zij de schrijfkunst nog niet beheersten, door ruwe tekeningen en mondelinge overleveringen de herinnering aan die monsters in het leven hebben gehouden. Het is niet te loochenen, dat vele sagen hun oorsprong vinden in een verleden, dat niet meer te achterhalen is, in de eeuwen, toen de mensen nog leefden te midden van een voortdurende terreur. Kan het anders, dan dat deze monsters uit de voorhistorische tijden later nog talrijke vreselijke eigenschappen toegekend kregen, die zij in werkelijkheid misschien niet bezeten hebben? Een dier, dat zo groot en lomp was, kon niet anders dan wreedaardig zijn, meende men.

Dààr is het, dat de oorsprong van de draken dient gezocht te worden. En wij kunnen volkomen de woorden beamen van de Franse bioloog Thévenin, die in 1929 in « **Sciences et Voyages** » schreef, dat de legendarische draak een ingebeeld monster is, samengesteld met elementen die aan werkelijk bestaande of bestaan hebbende dieren werden ontleend. Dat is, menen wij, de oplossing van het raadsel.

Het is louter verbeelding, dat de draken door hun ogen een dodelijke, bedwelmende kracht bezaten. De geleerden zijn het eens, dat nooit één serpent er in geslaagd is, een prooi in bedwang

te houden door de kracht van zijn blik. Veeleer is de prooi **verlamd door angst**. Minder sceptisch staan wij tegenover de bewering, dat de draak « bloed » uitwierp langs de ogen. Dit feit komt inderdaad nog voor bij een kleine, gehoornde hagedis, de **PHRYNOSOMA CORNUTUM** uit het Amazonegebied. Verkeert dit dier in staat van opwinding, dan spuwt het bloed uit langs de oogleden, die plotseling met bloed opgevuld worden en dan opeens samen-trekken.

Maar al die diertjes zijn doorgaans ongevaarlijk. De enige werkelijk onheilspellende gast is de Amerikaanse **HELODERMUS**, een zeer giftige hagedis.

Zo zien wij, dat de sage ook voor wat de draak betreft, heel wat aan de werkelijkheid heeft ontleend, zodat wij de vergissingen van de vroegere geleerden zeer mild moeten beoordelen.

A. VAN HAGELAND

BEHEERKOMMISSIE VAN HET FOLKLORE-MUSEUM.

BENOEMING.

Bij beslissing van 20 maart 1961 benoemde de gemeenteraad de heer Schepen Geraard Verhelst tot lid-afgevaardigde der stad Gent in de schoot van de Beheer-kommissie van het Folklore-museum, in vervanging van de heer Schepen De Decker, ontslagnemer.

Wij heten het nieuwe lid hartelijk welkom in ons midden.

Het Bestuur.

Oostvlaamse Folkloristische Bibliografie

(24^e Vervolg)⁽¹⁾

ST.-ALDEGONDE. Ld. Uit de geschiedenis van Mespelare. Eertijds een vermaard bedevaartoord. — Het Laatste Nieuws, 4/2/1960.

(Bedevaart naar de H. Aldegonde tegen kanker en andere kwalen).

ALLERHEILIGEN. S. Nederzwalm-Hermelgem. Landbouwdorp en Scheldegemeente. Waar de bevolking niet erg vermindert en op Allerheiligen bedevaarders, folkloristen en kermisgasten van de partij zijn. — Het Laatste Nieuws, 1/11/1960, 5 ill.

(Over de volksdevotie voor Alle Heiligen. Als illustratie de 19de-eeuwse devotieprent gewijd aan Allerheiligen, verspreid in Zuid-Vlaanderen).

ST.-AMELBERGA. Oe. Ommegang van St.-Amelberga te Mater. — Het Laatste Nieuws, 12/7/1960.

(Ging uit op zondag, 10/7/1960).

ST.-ANTONIUS. Simons (Gerard). De Sint-Antoniuskapel te Hamme, Sint-Anna. — Kerkelijk Leven (Antwerpen), 3/1/60, 2 ill. (waaronder het oude bedevaartvaantje).

(De kapel staat op grondgebied Waasmunster).

APOSTELBROKKEN. Romeyns (Fr.). Te Rupelmonde worden Apostelbrokken geworpen. — Het Laatste Nieuws, 7/4/1960, 1 ill.

(Ook een schoolrijmpje over de apostelbrokken wordt meegedeeld. Zie ook De Gazet van Antwerpen, 13/4/1960, 1 ill.).

ST.-BAVO. Vynck (F. de). Gentse kanttekening. Eeuwenlange vriendschapsbanden met Haarlem. — Het Laatste Nieuws, 21/10/1960.

(Over het vieren om de twee jaar en om de beurt door de bisschoppen en de voltallige kapittels van Gent en Haarlem op 1 oktober te Gent en te Haarlem van het patroonfeest van Sint-Baafs).

(1) Zie Oostvl. Zanten, XVI (1941), 119,166; XVII (1942), 114, 190; XVIII (1943), 91; XIX (1944), 19, 69; XXI (1946), 22; XXII (1947), 21; XXIII (1948), 7, 72; XXIV (1949), 111; XXV (1950), 73; XXVI (1951), 90; XXVII (1952), 19, 123; XXVIII (1953), 105; XXIX (1954), 150; XXX (1955), 47; XXXI (1956), 60; XXXII (1957), 106; XXXIII (1958), 123; XXXIV (1959), 147; XXXV (1960), 115.

ST.-BERLINDIS. Pieters (J.). Uit de eerste jaren van de Berlindekapel te Laarne. — Overdruk uit de gedenkschriften v.d. Oudk. Kring van Dendermonde, 1960-61, 6 blz.

(Uit gegevens ontleend aan de verslagen der bisschoppelijke kerkbezoeken uit de 16e en 17e eeuwen — Rijksarchief te Gent, Fonds Bisdom Gent — blijkt dat de Berlindekapel te Laarne toegewijd is aan O.-L.-Vrouw bij de Berre-Linde (plaatsnaam), in de volksmond « Berlinde », en de boeren er in de meimaand St.-Berlindis vieren tegen mond- en klauwzeer).

BEZEMBINDEN. As. Een uitgestorven beroep. Het bezembinden te Maldegem-Kleit. — Het Laatste Nieuws, 8/1/1960.

(Ook de twee sagen betreffende de voorrechten der Kleitse bezembinders worden meegedeeld).

BIERFEESTEN. X. Zevende Adriaan-Brouwerfeesten te Oudenaarde. — Het Nieuwsblad (Brussel), 27/6/1960. 1 ill.

(Deze feesten, met een Adriaan-Brouwerspel, grepen plaats op 25/6/1960).

IDEM. Nl. De vijfde oktoberfeesten te Wieze plechtig geopend. — Het Laatste Nieuws, 19/9/1960, 1 ill.

(Zie ook De Gentenaar, 20/9/1960).

IDEM. Haver (J. van). Wieze, een dorp met allure. — Oost-Vlaanderen, IX, nr. 5 (1960), blz. 106-107, 110, 1 ill.

BIJNAMEN. Brouwers (Y.). Nog over de Slekkentrekkers van Ronse. — Annalen v.d. Geschied- en Oudheidkundige Kring van Ronse en het Tenement van Inde. D. IX, 1960, blz. 35-37.

BLOEMENFEESTEN. X. Geslaagde begoniafestival te Laarne. — De Gentenaar, 15/8/1960, 1 ill.

(Greep plaats op 13, 14 en 15 augustus 1960).

BLOEMENSTOETEN. X. Bloemenstoet te St.-Niklaas. Waalse en Nederlandse deelneming. — Het Laatste Nieuws, 8/8/1960, 2 ill.

(Deze 15e bloemenstoet ging uit op zondag 7 augustus 1960).

IDEM. X. Bloemenfeeërie onder betrokken hemel te St.-Gillis-Dendermonde. — Het Laatste Nieuws, 5/9/1960.

(Deze 10e bloemenstoet ging uit op zondag, 4 september 1960).

IDEM. X. Een streling voor het oog. Kleurrijke bloemenstoet doorkruist Gentse straten. — Het Laatste Nieuws, 5/9/1960, 2 ill.

(De Gentse Bloemenwe'decorso ging uit op zondag, 4 sept. 1960).

BOLSPEL. As. Het Meetjesland is een Boldersstreek. Wedstrijden brengen grote menigte op de been. — Het Laatste Nieuws, 7/8/1960, 1 ill.

(Er wordt gespeeld met de platte bol, de gaaierbol, de hoepelbol, maar vooral met de krulbol).

BRANDWEER. Janssens (A.). Brandblussen eertijds en de Brandweer van Nevele. — Bijdrage tot de Geschiedenis der stad Deinze en van het Land van Leie en Schelde. 27e d. (1960); blz. 97-136, 5 ill. + 1 kaart.

DAKNAM. X. Daknam rustig dorp in de Wase Westhoek. Waar de veldwachter 's zondags van op de pui zijn stem verheft. — Het Volk (Gent), 30/3/1960, 2 ill.

DORPSFEESTEN. X. « Feeste 't Ename », te Ename. — Het Laatste Nieuws, 10/8/1960.

(Dit bekende en aloude dorpsfeest had plaats onder grote belangstelling op maandag, 8 aug. 1960).

DRIEKONINGEN. Nl. De Driekoningenviering te Nederbrakel en omgeving. — Het Laatste Nieuws, 12/1/1960.

DRIESSCHE (Ernest van den). V.O. Folklore-schilder Ernest van den Driessche. — Het Volk (Gent), 4-5/6/1960, 1 ill.

(Over het folkloristisch werk van de volksschilder Ernest Van den Driessche, uit Eine).

FIERTEL. Merckt (Gaston van de). Ronse's hoogdag : de Fiertel of ommegang van St.-Hermes. — De Toerist, 39e jg., nr. 11 (1960), blz. 564-567, 7 ill.

FIERTEL. Merckt (Gaston van de). Fiertel 1717. Une source d'information inconnue. — Annalen v.d. Geschied- en Oudheidkundige Kring van Ronse en het Tenement van Inde. D. IX, 1960, blz. 38-41, 1 ill.

FIRTELSTOET. X. Massale belangstelling voor de 103-jarige Firtelstoet te Zulte. — De Gentenaar, 4/10/1960, 1 ill.

(Ging uit op zondag, 2/10/1960).

FOLKLORE-MUSEUM. N.K. Als kloefkapper en kaarsgieter verhuizen. Gents museum voor folklore wordt in Alijnshospitaal ondergebracht. — Gazet van Antwerpen, 26/5/1960, 1 ill.

FONTEINEN. Bossuyt (V. V.). De drie fonteinen op de Markt te Geraardsbergen. — Oost-Vlaanderen, 9e jg., nr. 2 (1960), blz. 27-29, 3 ill.

(Die fonteinen heten : « Manneken-Pis », « Het Spuwerken », « De Marbol »).

FRUITNAMEN. Baert (G. P.). Brugse meiskens. — Biekerf, 61e jg., nr. 6^A (1960), blz. 190.

(« Brugse meiskens », volksnaam voor vroege, kleine, blozende zomerperen. « Brugse krieken » of « kortsteerten » = noorderkrieken. Te Deinze).

ST.-GANGULFUS. G.H. Paulatem, kleinste dorp der gouw. — Het Volk (Gent), 26/9/1960, 3 ill.

(Beschrijving van de kerk, gewijd aan de heilige Gangulfus. Volksdevotie).

GASTHUIS. Courteaux, F. Het Oud-Gasthuis 1242-1899 wordt hersteld ! — Het Land van Aalst, 12e jg. (1960), blz. 58-76.

(Beschrijving van het Oud-Gasthuis te Aalst, zijn geschiedenis en de herstellingen).

GENTSE TYPEN. B.D.K. Prosper De Smet. — De Gentenaar, 7/4/1960. Portret.

(De eigenaardige onderkoster van St.-Annakerk).

B.D.K. Kamielke van St.-Amandsberg. — De Gentenaar, 18/4/1960. Portret.

(Boorschaploper Kamiel De Bruyne, bekende figuur te St.-Amandsberg).

GEVELSTENEN. Depoorter (R.). Gevelsteen met voorstelling van een rosmolen. — Ons Heem, 14e jg., nr. 3 (1960), blz. 90-92, 4 ill.

(Beschrijving van de vier gevelstenen, die het huis Meersenerstraat, n^o 2, bij de Zuivelbrug, eigendom van de maalter-bloempolder R. Goethals, versieren).

GULDEN EI. X. Op zoek naar het « Gulden ei » te Kruishoutem. Folkloristisch feest op Paasmaandag. — Het Laatste Nieuws, 16-17/4/1960.

(Zie ook : De Gazet van Antwerpen, 21/4/1960; De Standaard, 20/4/1960).

HAARDEN. Daenens (Dr. Elisabeth). Open haard in Oost-Vlaanderen. — Ons Heem, 14e jg., nr. 4 (1960), blz. 142-143, 3 ill.

HANDSCHOENNIJVERHEID. S.A. Bakermat van de Vlaamse handschoennijverheid. Het Klooster van St.-Maria-Oudenhove. — Het Laatste Nieuws, 20-21/2/1960.

ST.-HERMESFEESTEN. X. St.-Hermesfeesten te Ronse. Een prachtige historische stoet. — Het Laatste Nieuws, 28/6/1960, 2 ill.

(Over de historische stoet die te Ronse op zondag, 26 juni 1960, uitging bij gelegenheid van de dertienhonderdste verjaardag van de komst aldaar van St.-Amandus en van de elfhonderdste verjaardag van de overbrenging der relikwieën van St.-Hermes. Zie ook: Het Nieuwsblad, 28/6/1960, 1 ill.; De Gentenaar, 28/6/1960, 1 ill.).

IDEM. X. Eeuwfeest bij de 7 eeuwen oude gilde St.-Hermes te Roborst. 100e verjaardag der vlag gevierd. — De Gentenaar, 30/8/1960, 1 ill.

(Gebeurde op zondag, 28 augustus 1960).

ST.-HERMES. Rouck (G. de). De rederijkers en de St.-Hermesverering te Ronse. Een huldegedicht op de H. Hermes voor de Jubelfeesten van 1660. — Annalen van de Geschied- en Oudheidkundige Kring van Ronse en het Tenement van Inde. D. IX, 1960, blz. 11-20.

ST.-HERMES. Rouck (Germain de). Sint-Hermes en zijn kultus in de literatuur. — De Toerist, 39e jg., nr. 11 (1960), 567-578, 1 ill.

(Het St.-Hermesspel. De Liriek. Verhalende genres).

HOFBOUW. Onsem (J. van). De Sierplantenteelt in Oost-Vlaanderen. — Oost-Vlaanderen, 9e jg., nr. 1 (1960), blz. 7-9 en 14, 3 ill.

HONDERDJARIGEN. V.H. Een heuglijke dag voor Herdersem. Honderdjarige op luisterrijke wijze gevierd. — Het Volk, 28/6/60, 2 ill.

(Over de prachtige viering, o.a. met praalstoet, van de honderdjarige Mevr. Maria-Magdalena Coen-Roelandt, op 26 juni 1960, te Herdersem).

IDEM. X. 100-jarig moedertje Therese Viaene op luisterrijke wijze gevierd te Bevere-bij-Oudenaarde. — De Gentenaar, 4/10/1960, 3 ill.

HUISNAMEN. Smet (J. de). Gentse Huisnamen. — Spieghel Historiael v.d. Bond van Gentse Germanisten, 1e jg. (1958-1959), blz. 70-75; 2e jg. (1959-1960), blz. 6-8.

JAARMARKTEN. Gp. Volkstoeloop te Geraardsbergen voor de « Eerste Toog ». Een der oudste jaarmarkten in Vlaanderen. — Het Laatste Nieuws, 8/3/1960.

(Deze jaarmarkt had plaats op maandag, 7 maart 1960).

JACHT. Abeele (Hugo van den). De Wolven verleckert op 't menschevlees. 1586-1783. — Bijdragen tot de Geschiedenis der stad Deinze en van het Land aan Leie en Schelde. 27e d. (1960), blz. 43-75, 5 ill.

(Over de jacht op wolven, vossen, wilde zwijnen, wilde katten, dassen en otters in de Kasselrij Gent in de 16e, 17e en 18e eeuwen).

KAARSKENSPROCESSIE. Pauwels (Ch.). De processie der pestkaars. — Het Laatste Nieuws, 17/6/1960.

(Over de jaarlijkse « Kaarskensprocessie » van de Brandstraat naar O.-L.-Vrouw ter Rieve in de Sint-Pieterskerk te Gent. Legende).

KALENDER. Daem (Lic. M.). Volkscundige Kalender voor Wetteren. — Overdruk uit het Cultureel Jaarboek voor de Provincie Oost-Vlaanderen, 1954. (Gent, 1959), 51 blz. (blz. 177-227).

(Aantekeningen over volksgebruiken, volksgeloof en volksleven te Wetteren).

KARNAVAL. Demey (A.). Aalst bezeten door Karnaval. — Het Laatste Nieuws, 29/2/1960, 10 ill.

(Omstandig verslag over de prachtige Karnavalstoet, die te Aalst uitging op 28 febr. 1960 in aanwezigheid van Prins Alexander. Zie over « Ajuinenworp » : H.L.N. 1/3/1960, blz. 11; De Gentenaar, 29/2/1960, 3 ill.).

IDEM. Hx. Wuytensfeesten op uitbundige wijze ingezet te Hamme. — Het Laatste Nieuws, 1/3/1960, 1 ill.

(Over de verkiezing van « Don Emilio I » tot Prins Karnaval. Zie ook H.L.N., 29/3/1960 : « Geslaagde Wuytenskavalkade te Hamme », 3 ill.).

IDEM. Hx. Het « Wuytenscomité » werkt aan zijn vierde kavalkade te Hamme. De Karnavalviering vroeger en nu. Het Laatste Nieuws, 10/3/1960.

KINDERRIJMPJES. Gaublomme (Valère). Rijmpjes bij kinderspelen te St.-Martens-Lierde. — Het Land van Aalst, 12e jg., nr. 5 (1960), blz. 263-276.

(I. Bij de meisjes. II. Bij de jongens. III. Enkele kinderrijmpjes voor andere gelegenheden).

KINDERSPELEN. Durme (Arm. van). Kinderspelen. « Bare » met de kaatsbal. — Tijdschr. voor Heemkunde en Geschiedenis. Wetteren, 7e jg., nr. 4 (1960), 71-72.

KOREN. Wouters (V.). Het ophokken van het koren in Vlaanderen. — De Boer (Leuven), 66e jg., nr. 34 (20/8/1960), blz. 3.

(Vele gegevens uit Oost-Vlaanderen).

ST.-KORNELIUS. Pieters (Jules). Rond de relieken van Sint-Kornelius te Ninove. — Het Land van Aalst, 12e jg., nr. 1 (1960), blz. 1-11.

(Handelt over het rondtrekken met de relieken van St.-Kornelius van Ninove in de XVe en XVIe eeuw en over de twisten betreffende de opbrengst van deze bedeltochten tussen de parochiekerk en de abdij).

KRAKELINGENWORP. Gp. Krakelingenworp en Tonnenbrand te Geraardsbergen worden dit jaar meer luister bijgezet. Tocht van historische stoet met vijfhonderd deelnemers door de straten. — Het Laatste Nieuws, 26/2/1960.

(Zie ook : Frans Romeyns, « Krakelingenworp te Geraardsbergen in een Keltisch en middeleeuws kledje », H.L.N., 7/3/1960; D.B., « Triomf voor Geraardsbergen », Het Volk, 7/3/1960, 3 ill.).

H. KRUIS. Nl. De H. Kruisverering te Destelbergen. De Gazet van Antwerpen, 6/5/1960.

(Over de heropleving van de bedevaart naar Bergenkruis op O.-L.-Heerhemelvaart).

LEGENDEN. Linden (Lic. R. van der). Legendemotieven uit de Vlaamse religieuze volkskunde. — Handelingen van het XXIIIe Vl. Filologenkongres (Brussel, 1-3 april 1959). Leuven, z. j. (1960), blz. 327-338.

(Talrijke gegevens uit Oost-Vlaanderen).

LEKKERNIJEN. Immerseel (Frans van). Paastijdgebakken. Het Rad, Berchem-Antwerpen, z. j. (1960), 63 blz., 18 ill.

(Zie bespreking in Oostvl. Zanten, 36e jg., n^o 2, blz. 56).

IDEM. Pauwels (Ch.) Lekkernijen van Klaas tot Nieuwjaar. Drie specialiteiten. — Het Laatste Nieuws, 2/12/1960.

(Over drie Gentse specialiteiten : peperkoek, « nieuwjaren » en spekulaasmanen).

MEUBILAIR. Baert (G.P.). Het sterfhuis van een Machelse herbergier en landbouwer. 1825. — Bijdr. tot de Geschiedenis der stad Deinze en v.h. Land aan Leie en Schelde. 27e d. (1960), blz. 137-151.

MIRAKELBOEKEN. Giraldo (Lic. W.). Vlaamse mirakelboeken en hun betekenis voor de volkskunde. — Handelingen v. h. XXIIIe Vl. Filologenkongres (Brussel, 1-3 april 1959). Leuven, z. j. (1960), blz. 338-347.

MOLENS. W.M. Maldegem had eens twintig molens. — Het Volk (Gent), 26-27/3/1960.

X. Windmolens van Wortegem malen niet meer. Een houten en twee stenen overblijfsels. — Het Laatste Nieuws, 13/4/1960, 3 ill.

IDEM. V.O. Mullems stenen reus: De Bekemolen. — De Gentenaar, 25/3/1960, 1 ill.

X. Uit het verleden van de stenen reuzen van St.-Maria- en St.-Kornelis-Horebeke. De Hoogkouter- en Plankeveldmolen. — Het Laatste Nieuws, 20/4/1960, 2 ill.

Nj. Als laatste van tweeëntwintig. Windmolen te Poesele trekt nog maar alleen schilders, dichters en fotografen aan. — Het Laatste Nieuws, 9/6/1960.

V.K. Te Knesselare maalt nog altijd met de wind molenaar Henri Taets. — Het Volk (Gent), 9/9/1960, 2 ill.

X. De watermolens van Ronse vervulden een grote rol in de plaatselijke nijverheid. — Het Laatste Nieuws, 19/10/1960, 5 ill.

J.V. De water- en windmolens van Etikhove en Leupegem. Het Volk (Gent), 26/9/1960, 3 ill.

F. Onze Lokerse Windmolens. — De Stad Lokeren (weekblad), 63e jg., nr. 48 (3/12/1960), nr. 49 (10/12/1960), nr. 50 (17/12/1960), nr. 51 (24/12/1960).

X. Kruishoutem bezat eens talrijke windmolens. Alle verdwenen tijdens twee wereldoorlogen. — Het Laatste Nieuws, 27/12/1960, 7 ill.; 29/12/1960, 2 ill.

X. De molens van Knesselare. Nog zeven andere! — Het Volk (Gent), 14/9/1960, 3 ill.

(Over zeven verdwenen molens).

MOLENS. Vos (A. De). Graanwindmolens te Evergem. — Appeltjes van het Meetjesland. D. 11, 1960, blz. 175-246, 9 ill. (2 buiten tekst).

(Over de 6 molens die te Evergem reeds onder het Oud-Regime bestonden en waaronder 4 verdwenen en 2 ontmanteld zijn. Een tiental verwantschapstabellen van muldersgeslachten te Evergem).

IDEM. Janssens (A.). De verdwenen windmolens te Landegem en Hansbeke. — Appeltjes van het Meetjesland. D. 11, 1960, blz. 280-294, 5 ill., 2 tabellen mulderscijfers.

(3 molens te Landegem en 3 te Hansbeke).

IDEM. Gerven (Rijkhard Van). De Biestmolen van Vrasene. — Het Land van Beveren, 3e jg., nr. 4 (1960), blz. 98-106, 1 ill.

MUZIEKVERENIGINGEN. Ld. Muziekvereniging bestaat tweehonderd jaar. De Koninklijke Harmonie St.-Cecilia uit Baasrode. — Het Laatste Nieuws, 15/4/60, 1 ill.

O.-L.-VROUW. Smet (G. De). De kapel van O.-L.-Vrouwen Beukeboom te Voorde. — Het Land van Aalst, 13e jg., nr. 1 (1960), blz. 43-50, 2 ill. (foto der kapel en van het wonderdadig beeld).

(Historiek van de kapel en van de verering van O.-L.-Vrouw aldaar. De kapel werd prachtig gerestaureerd in 1958).

XX. De kapel van O.-L.-Vrouw ten Beukeboom te Voorde. — Jaarboek van de Zottegemse Culturele Kring, 1955-1959, blz. 11-24, 4 ill.

IDEM. Linden (R. van der). Viane. Onze-Lieve-Vrouw van de heilige Stee. — Mariaal Tijdschrift, 31e jg., nr. 4 (1960), blz. 124.

IDEM. Linden (R. van der). Kerksken. Onze-Lieve-Vrouw ter Nood. — Mariaal Tijdschrift, 31e jg., nr. 4 (1960), blz. 125, 1 ill.

IDEM. J.M. De kapel van O.-L.-Vrouw van Stoepe te Ertvelde 400 jaar oud. — Oost-Vlaanderen, 9e jg., nr. 5 (1960), blz. 131-132, 3 ill.

(Zie ook : N.E., Heiligdom Onze-Lieve-Vrouw van Stoepe te Ertvelde bestaat vierhonderd jaar. Grootse herdenkingsfeesten op 10 september 1960. — Het Volk, 1/9/1960, 2 ill., en ook Het Volk van 13/9/1960, 1 ill.).

IDEM. Goethem (Remy van). — De Kapel van « O.L. Vrouwe genaemt ten Bossche tot Nieukercken ». — Annalen v.d. Oudk. Kring v.h. Land van Waas. D. 64, 1e afl. (1960), blz. 81-112, 3 ill.

(Deze kapel werd afgebroken onder het Franse regime. De eredienst gaat voort in de parochiale kerk. Reproductie van het oude bedevaartvaantje).

OMMEGANGEN. X. De Ruitersommegangen te Nederbrakel. De St.-Pietersrijnghe. — Het Laatste Nieuws, 5/7/1960.

(Ging uit op zondag, 3 juli 1960).

OOGSTFEESTEN. Wm. Tweede oogststoet te Massemen. Een grote bijjal. — Het Laatste Nieuws, 8/8/1960.

(Greep plaats op zondag, 7 augustus 1960).

PIJPENVERZAMELINGEN. Pauwels (Ch.). Schatten delven in het Folklore-museum. — Het Laatste Nieuws, 15/7/1960.

(Over de pijpenverzameling van het Gents Folkloremuseum).

PLAATSNAMEN. Brouwer (J. de) en Couck (Fr.). Toponymie van Denderleeuw. — Het Land van Aalst, nr. 3 (1960), blz. 101-180, met uitslaande kaart.

IDEM. E.S. Kuierend door het Waasland. Wij passeerden de « Kettermuit » te Sint-Niklaas en te Bazel. — De Landwacht (Gent), 12/1/1960).

REDERIJKERS. Spits. De Souvereine Hoofdrederijkerskamer « De Fontaine » in nieuwe lokalen. — Het Laatste Nieuws, 25/11/1960.

RELIKWIEËN. Brouwer (J. de). Bijdrage tot de geschiedenis van het Godsdienstig Leven en de Kerkelijke Instellingen in het Land van Aalst tussen 1550 en 1621. III. De Kerken. — Het Land van Aalst, 12e jg., nr. 5 (1960), blz. 229-252.

(Zie vooral paragraaf 4 : de Relieken, blz. 236-246, een omstandige inventaris der relikwieën vóór en na de godsdiensttwisten).

REUZEN. X. Nieuw reuzenpaar te Kalken. Stien en Lies in de aktualiteit op Kruisen-kermis ! — De Gentenaar, 12/4/1960, 1 ill.

IDEM. Ieperse Katten te Zelzate. Een geslaagde stoet. — Het Laatste Nieuws, 9/8/1960, 1 ill.

(Plechttige huwelijksinzegening van Roste Felix en Zwarte Mina, de reuzen van de wijk Katte te Zelzate in aanwezigheid van de « Ieperse Katten », op zondag, 7/8/1960. Zie ook : De Gentenaar, 9/8/1960).

IDEM. W.M. De eerste reus zondag op Den Akker (Maldegem). Mijnheerken van Maldegem. — Het Volk, 3-4/9/1960, 2 ill.

IDEM. X. Maldegem verwelkomt eerste reus. « Mijnheerken van Maldegem » in bevolkingsregisters ingeschreven. — Het Laatste Nieuws, 7/9/1960, 1 ill.

SAGEN. Bohez (Lic. S.). Sagenmotieven uit het Land tussen Leie en Schelde. — Volkskunde, 61e jg., nr. 1 (1960), blz. 34-43.

(Resultaten van het onderzoek betreffende de volksagen in de streek tussen Leie en Schelde in de jaren 1954-'55-'56).

SCHELDEFEE. Nl. Luisterrijke ontvangst voor Scheldefee en haar gevolg te Rupelmonde. Utdeling van poppen, « schelviskens » en kuieren door de havenwijk. — Het Laatste Nieuws, 2/5/1960.

(Greep plaats op 1 mei 1960).

SCHELDELANDSCHAP. S.J. Het Scheldelandschap van Zwijnaarde tot aan de Zwalmbeek te Welden. — Het Laatste Nieuws, 29/9/1960, 4 ill.

(Vermeldt een paar sagen en spotgezegden).

SCHIPPERSGILDEN. Buvé (Albert). De Schippersgilde te Doel. — Annalen v.d. Oudk. Kring v.h. Land van Waas. D. 64, 1e afl. (1960), blz. 43-44, 2 ill.

SCHOORSTENEN. Verstraete (D.). De Kave of het karkoen. Ons Heem, 14e jg., nr. 4 (1960), blz. 164, 1 ill.

(Over schoorstenen, die dienst deden als grenspalen in het Meetjesland).

SCHUTTERSGILDEN. Wouters (Dr. J.). Het Sint-Sebastiaansgilde van Overmeire. — Tijdschrift voor Heemkunde en Geschiedenis. Wetteren, 7e jg., nr. 1 (1960), blz. 2-24; nr. 3, blz. 53-54.

IDEM. Wouters (Dr. J.). Koninklijk Gilde van de H. Sebastiaan te Wetteren. — Tijdschrift voor Heemkunde en Geschiedenis. Wetteren, 7e jg., nr. 3 (1960), blz. 42-52.

(Het reglement van 1867 van dit gilde).

IDEM. Nl. Bij de Gentse Kruisboogschutters. — Het Laatste Nieuws, 5/4/1960, 1 ill.

(Op zondag, 3 april 1960, vierde het oude Koninklijke Gilde St.-Rochus te Gent zijn 140-jarig bestaan. Zie ook: De Gentenaar, 23/3/1960).

STERREZANGERS. Linden (Renaat van der). Vier maanden sterreman. — Biekorf, 61e jg., nr. 2 (1960), blz. 53-55, 1 ill.

(Over Mestiaan, uit Izegem, die met zijn ster van 15 oktober tot Driekoningen jaarlijks Zuid-Oostvlaanderen afloopt).

STOETEN. Viaene (Antoon). Historische stoeten in Vlaanderen. — Overdruk uit het tijdschrift « West-Vlaanderen », 1959, blz. 165-182, geïllustreerd.

(Talrijke gegevens over kavalkaden en historische stoeten te Gent, vooral uit de XIXe eeuw, nl. die van 1849, 1863, 1876, 1894, 1913. 6 ill. met betrekking tot Gentse stoeten).

IDEM. X. Bijzonderheden over de geschiedkundige en folkloristische stoet te Geraardsbergen. — Het Laatste Nieuws, 10-11/9/1960, 1 ill.

(Zie ook: H.L.N. van 12/9/'60: « Schitterende praalstoet trok door Geraardsbergen; van 13/9/'60: « Het metalen manneken van Geraardsbergen opnieuw terecht », 2 ill.; van 14/9/'60: 4 ill.; verder De Gentenaar van 9/9/'60, 1 ill.).

TABAKTEELT. Torrekens (Maurice). Appelterre-Eichem. — Oost-Vlaanderen, 9e jg., nr. 3 (1960), blz. 57-59, 3 ill.

(Over de tabakteelt en de windmolen op de Wildekouter aldaar).

TEIRLINCK (Isidoor). Hageland (A. van). Isidoor Teirlinck en de doorbraak van de Volkskunde. — Nederlands Volksleven, 10e jg., nr. 4 (1960), 253-255.

VINKENIERS. Ld. Bloeiende vinkenzettingen in het gewest Aalst. — Het Laatste Nieuws, 29/4/1960.

(Over de 19 verenigingen van vinkeniërs in het gewest Aalst. De oudste: « De Jonge Botvink » uit Aalst, werd gesticht in 1910).

VISSERS. Veltman (Jaak). De laatste vissers van polderdorp Boekhout. — De Gentenaar, 8/6/1960, 1 ill.

(Nog 4 vissers: drie op mosselvisvangst en één op garnalenvisvangst).

VOLKSBENAMINGEN. Eylenbosch (Ernest). Is de landrol inderdaad een jong werktuig? — Eigen Schoon en De Brabander, 43e jg., nrs. 5-6-7-8 (1960), blz. 219-223, 1 kaart.

(De dialektische benamingen voor de landrol uit West-Brabant en het aangrenzend gebied van Oost-Vlaanderen. Uit deze talrijke benamingen besluit S. dat de veldrol nog een jong werktuig is).

VOLKSDEVOTIE. Brouwer (J. de). Bijdrage tot de Geschiedenis van het Godsdienstig Leven en de Kerkelijke Instellingen in het Land van Aalst tussen 1550 en 1621. IV. Het Geloofsleven bij het volk. — Het Land van Aalst, 12e jg., nr. 5 (1960), blz. 253-262.

(Zie vooral paragraaf 3: De devoties en volksgebruiken. Over de bedevaarten, blz. 257-262).

Brouwer (J. de). Idem. VI. De kapellen. — Het Land van Aalst, 12e jg., nr. 6 (1960), blz. 308-314.

VOLKSGENEESKUNDE. B.D.K. Oude bladzijde uit « Medecyn-konst ». Toen de koeien van Vlaanderen uitstierven. — 't Vrije Volksblad, 4/3/1960.

(Over de remediën tegen de sterfte van het vee volgens de « Medecyn-

Konst » van B.B. De Schepper, « praktiserende de Medecyn-konst binnen de stadt Ghendt » rond 1744. Zie ook De Gentenaar, 1/3/'60).

IDEM. Zie Volksleven : J. De Brouwer.

IDEM. Goethem (Remy van). Nieuwkerken-Waas. De chirurgijns en de dokters. — Annalen v.d. Oudk. Kring van het Land van Waas, D. 63, 2e afl. (1960), blz. 301-311, 1 ill.

(Vooraf het hoofdstuk : De behandeling van een besmette'ijke ziekte in 1741, handelt over geneesmiddelen).

IDEM. Smet (Marc De). Oudenaarde en de Farmacie. Uitgave Eigen Beheer, Dorpstraat, 46, Bevere-Oudenaarde, 1960, 77 blz., 19 ill.

(Zie bespreking van R.v.d.L. in Oostvl. Zanten, 36e jg., n^o 1, blz. 39).

VOLKSLEVEN. M. (M. Cafmeyer). Kloeferdonk. — 't Beertje, Volksalmanak voor West-Vlaanderen, 1960, blz. 16-32.

(Kloeferdonk is de bijnaam van Donk, gehucht van Maldegem. Over het leven van de boeren aldaar).

IDEM. Verstraete (D.). Watervliet in de XVIe eeuw. — Appeltjes van het Meetjesland. D. 11, 1960, blz. 247-271.

(Zie hoofdstuk : Het dagelijks leven in de XVIe eeuw).

IDEM. Brouwer (J. De). Bijdrage tot de Geschiedenis van Denderleeuw. Het Volksleven. — Het Land van Aalst, 12e jg., nr. 2 (1960), blz. 90-97.

(De volksgeest. De volksontspanning. Het volksgeloof. Volksremedies. Volkse gebruiken. Volksgezegden).

VOLKSLIEDEREN. Rouck (G. De). Lamoraal, graaf van Egmont, in het lied van zijn tijd. — Jaarboek v.d. Zottegemse Culturele Kring, 1958-1959, blz. 25-81. Geïllustreerd.

(Een verzameling van een twintigtal volksliederen uit de XVIe eeuw).

IDEM. Baert, G.P. Het Volkslied in de Leiestreek. — Overdruk uit het Jaarboek 1959 van Kunst- en Letterkundige Kring. Deinze, 53 blz. (9-61), 5 ill.

IDEM. M.B. Liedeken van het alderschrikkelijkste zeemonster (van Jozef Sadones). — Gedenkschriften van de Oudh. Kring van het Land van Dendermonde, 1959, nr. 2, blz. 238-242.

IDEM. E. Een liedje over de wondere genezingen bewerkt door kwakzalver Buyse uit Evergem (omstreeks 1803). — Appeltjes van het Meetjesland. D. 11 (1960), blz. 143-147.

VOLKSPRENTEN. Abeele (Lic. Raf. van den). Het Biechtboekje Goetgeluck. — Bijdragen tot de Geschiedenis der stad Deinze en van het Land van Leie en Schelde. D. 27 (1960), blz. 153-162, 4 ill.

(Over een biechtboekje met prenten voor doofstommen, gedateerd 1741).

VOLKSRECHT. Wouters (Dr. J.). Het recht van de eerste bezetter bij kinderen. — Tijdschrift voor Heemkunde en Geschiedenis. Wetteren, 7e jg., nr. 4 (1960), blz. 58-61.

VOLKSTAAL. Wouters (V.). Het ophokken van koren in Vlaanderen. — De Boer (weekblad, Leuven), 66e jg., nr. 37 (1960), blz. 3-4.

(Over de verschillende benamingen van de struik in de boerenvakmanstaal. Onderscheid tussen koren en rogge).

IDEM. Zie Volksleven (J. De Brouwer).

VOLKSVERENIGINGEN. X. 25-jarig bestaan van « De Lustige Bolhoeden » te Ename gevierd. — De Gentenaar, 21/7/1960, 1 ill.

(Deze viering greep plaats op dinsdag, 19 juli 1960, met overhandiging van een vlag).

ZEISPREUKEN. Jacob (A.). Enkele beschouwingen over de « Zeispreuk » en het « Sagwort ». — Spieghele Historiae van de Bond van Gentse Germanisten, 2e jg., nr. 4 (1960), blz. 73-96.

ZOTTE MAANDAG. X. Kleurrijke viering van « Zotte Maandag » te Ronse. — Het Laatste Nieuws, 13/1/1960, 1 ill.

(« Zotte Maandag » werd in 1960 op maandag, 11 januari gevierd).

Zanten

MEIZINGEN OP MEIAVOND

Sleinse zanten. (1)

Ieder jaar op meiavond (30 april) trokken de boerenjongens van Volpenswege op ronde, om de mei te zingen. Goed halfacht — halfnegen van nu — als 't begon te deemsteren, waren zij de baan op. Zes, zeven t'hoop, de langste voorop met de mei, een bloeiende berkentak, over de schouder, de jongste middenin, geladen met de eierkorf. Zo licpen zij, de hoven af.

Slechts bij de kleine mensen werd niet gegaan. Die hadden toch geen eiers om te geven, en zij konden ook moeilijk voor wat anders worden lastig gevallen.

Aan de voordeur b'even zij staan en haalden er hun meiliedje uit. Dat liedje was iets particuliers, al zongen zij soms ook wel ter afwisseling een of ander Marialiedeken. Dat ik het zo goed onthouden heb, dank ik aan Ida Stoffee, onze buurvrouw, die het zo dikwijls nadien nog, in die eerste meidagen, zong, toen zij met haar kinders voor de deur aan 't spelen was :

« Mei, mei verheven,
De boeren zullen wel geven,
'k Kreeg een ei,
'k Was toch zo blij,
En ik zei :
Legt er nog eentjen bij,
't Es toch veur mij.
Dit is de mei ! » (2)

Onder het zingen ging dan de voordeur of het venster van de slaapkamer daarnaast open, en boer en boerin kwamen in de « gerre » staan. Was het liedje uitgezongen, dan zeiden de zangers : « Bezinne en den baos, 't es 't hulderen eer ! »

Zij kregen dan enkele eieren. Moeder gaf er altijd een stuk of vijf. Meestal kregen zij er zoveel als er zangers waren. Ieder eitje werd voorzichtig in de eierkorf gelegd. En zij voort. Op sommige plaatsen kregen zij ook wel geld.

Wij waren in die dagen nog jonge meisjes, en onze moeder, die zeer streng op ons was, wilde niet dat wij mee in de deur of het venster zouden komen staan. 't Was ook al laat, en wij lagen sinds lang te bed. Maar slapen deden wij niet, want wij wisten dat de meizangers zouden komen. Als wij ze 't hof hoorden opstappen, zeiden wij, onze Zulma en ik, tot elkander : « Toe, toe, ze zin der ! » En wij gingen beiden in bed overeind zitten, om ze te horen !

(1) Sleidingse zanten. Zegspersoon : M.M., huishoudster, 69 jaar.

(2) Varianten van dit meiliedje, gezant in verschillende gemeenten van Noord Oost-Vlaanderen, bij Cl. TREFOIS : Oostvlaamse Meiliederen, in Oostvlaamsche Zanten, 1929, 3e jg., nr. 3, blz. 49-56. Het liedje door ons opgetekend, geeft hij niet. Daarentegen vermeldt hij voor Sleidinge-Volpenswege een fragment van een ander meilied, dat wij in de volksmond niet terugvonden, en hier laten volgen :

« 'Tsiep in den nest,
De zwarte hoenders leggen 't best,
De witte leggen er tegen.
Lapt'er mij een stuk of negen... » (bl. 56).

Zo liepen zij dan, een stuk in de nacht. 't Was dikwijls twaalf, één uur, als zij thuis kwamen. Aan 't laatste hof werd de opbrengst verdeeld, en elk trok moe en welgezind met zijn part naar huis.

Maar er waren ook vrijbuiters in het bedrijf. Waar de jongens het alleen voor hun plezier deden, en omwille van een onheuglijke traditie — eens zelfs zijn zij al hun eiers gaan dragen aan een arme vent van de wijk, die ziek lag —, kwamen mettertijd ook vreemdelingen over, die op 1 mei, overdag, Volpenswege afketsten. Zij hadden geen meitak bij zich, en hadden het enkel op geld gemunt.

Zo kwam er de laatste jaren een Gents koppel rond: de vrouw zong 'k weet niet meer welk mei- of ander liedje, en de man begeleidde haar met zijn trekzak.

Eens is er op 1 mei zelfs een man alleen gekomen, die niet anders zingen kon dan: « Onze lieve Vra', tralalala! » 't Zal ook wel een Gentse « lollekesheer » zijn geweest.

Nota van de schrijver.

Het meizingen op meivond is geen specifiek gebruik uit de Noord-Westerhoek van de provincie Oost-Vlaanderen. Maar terwijl het bijna overal elders in Vlaanderen sedert jaren reeds was uitgestorven, bleef het in dit gedeelte van onze provincie tot 1914 op het land voortbestaan (M. CAFMEYER: 't Was in de blijde Mei!..., Biekerf, 1946, 47e jg., nr. 5, bl. 97-107, weet voor Noordelijk West-Vlaanderen nog te vertellen over het meizingen uit de herinnering van ouden van dagen en haalt uit dezelfde bron nog een drietal meiliedjes aan).

Het schonk er bovendien het leven aan een van de zuiverste perls van de Nederlandse volkspoëzie, het alomgekende Vlaamse meiliedje: « De koude winter is nu verdwenen... » (tekst bij BARON DE REINSBERG-DURING-FELD: *Calendrier belge*, Bruxelles, F. Claassen, 1861, 2 dln., t. I, bl. 281-2; Dr. Jos. SCHRIJNEN: *Nederlandse Volkskunde*, Zutphen, W.J. Thiene & Cie, 1917, 2 dln., t. I, bl. 190, en elders).

Eerst de wereldoorlog 1914-18, die aan zo menig volksgebruik op het land de genadeslag gaf, zou daar ook aan het meizingen een einde stellen. De nijpende voedselschaarste dier dagen was er de oorzaak van. Er kon toen aan geen eiereninzamelen meer worden gedacht, en meteen viel het rondgaan en zingen op meivond weg. Nog in 1929 verzamelde Cl. TREFOIS (o.c., l.c.) niet minder dan 19 verschillende meiliedjes of varianten in de gemeenten van gezegde noorderhoek.

* * *

Te Sleidinge-Volpenswege ging vóór 1914 slechts één groep jongemannen te meivond op tocht.

Te Nazareth zag men weleer op meivond talrijke groepen kinderen met een versierd bladertakje in de hand van deur tot deur gaan. Maar naast hen ook groepen ouden van dagen, en 's avonds laat en heel de nacht door heelder groepen jongelieden en volwassenen van beider geslacht. In 't stille van de nacht hoorde men t'allenkante de stemmen der meizangers en -zangsters weerklinken. Geen deur ging die avond op slot, en men bleef de ganse nacht op, om niet telkens weer uit bed gekoterd te worden (Volk en Taal, 1890, t. II, bl. 178-9).

In het Eeklose trokken met loof en bloemen bekransde kinderen zingend rond. Zij droegen een korfje aan de arm met daarin een uit stro vervaardigd nestje, en een bundel driehoekige vaantjes uit gekleurd papier in de hand (DE REINSBERG: o.c., l.c.; A. DE COCK: *Spreekwoorden en Zegswijzen afkomstig van Oude Gebruiken en Volkszeden*, Gent, Ad. Hoste, 1908, bl. 194-5).

* * *

De oorspronkelijke zin van het meizingen is deze : het is de blijde verkon- diging van de terugkeer van de lente. De groene meitak, die werd omge- dragen, was daarvan het symbool; maar ook de eieren die de landlieden als beloning aan de zangers schonken, waren dit.

Het geven van een geldstuk, in plaats van de gebruikelijke eiers, kan een bewijs zijn geweest voor de krenterigheid van de gevers, die er zich met een koperstukje van afmaakten, liever dan de duurder eieren te geven; het was echter ook een teken, dat bij de mensen de betekenis van het ei als lente- gave stilaan verloren ging (lees daarover : P. DE MONT : Meigebruiken in Vlaams-België, in Volkskunde, 11e jg., 1898-9, bl. 1-16).

Georges De Keersmaeker.

* * *

DE NEUS IN « 'T SUTJESGAT » TE ZEVENEKEN.

Kort na de eerste wereldoorlog was het in Zeveneken nog de gewoonte dat de varkens in het dorp geslacht werden, gewoonlijk vóór het huis van de slachter. Zij werden daar in het openbaar « gekeeld » daarna « gebrand » en tenslotte schoon « geschreept ».

Na het doden van het varken werd er eerst een « kappelleke » gemaakt, dat bestond in het plaatsen van schuin tegen elkaar staand stro over het varken, dat op zijn buik lag. Hierna werd het dode dier omgedraaid en hetzelfde gebeurde over de buik. Nog werden de vier poten afzonderlijk « gewalmd » om vooral de tenen goed bruin te krijgen.

Bij dergelijk « evenement » was begrijpelijk de jeugd aanwezig, en vormde een talrijke groep toeschouwers. Dat de slachters hiermee niet altijd opgezet waren is te verstaan. Zij hadden alle moeite om ze op afstand te houden. Temeer daar de jeugd verlekkerd was op de hoeven van het varken die na het « schrepen » werden afgetrokken, dit gebeurde dan met een kleine vleeshaak, en soms te grab- bel geworpen.

Maar « Benoit » de slachter had er toch wat op gevonden en zelfs vóór het varken geslacht werd, waren de hoeven soms al besproken. De voorwaarde die de slachter stelde om in 't bezit van het smakelijk goedje te geraken was, dat de bengel zijn neus diep eens moest gaan steken in « 't sutjesgat » wat dan ook geredelijk gebeurde tot groot jolijt van de omstaanders.

Dat de jeugd in die tijd wel wat over had voor een snoepertje — want dit was zeker een versgebrand varkenshoefje — moet wel een feit zijn. « De neus in 't sutjesgat », is dat ook op andere plaatsen gekend geweest bij het slachten van varkens ?

Ferdi van de Vijver.

* * *

EEN OUD « GEZEGSEL » TE ZOTTEGEM (Buurtrijmpje).

Gade mee ? zei 't hij, Watté.

Waar ? zei 't hij Gust Baert.

Naar Halle ! zei 't hij Galle.

't Is te verre ! zei 't hij Lerre.

'k En hê geen hende ! zei 't hij Verlende. (1)

'k En hên geen broek ! zei 't hij Snoeck.

R. v. d. L.

(1) hende = hemd; Verlende : dialectvorm voor Verlinden.

Dienst voor Folkloristische Opzoekingen

Onderzoek naar de Sagenmotieven in het Land tussen Leie en Schelde

door

Lic. S. BOHEZ. (*)

4^o Macht om zichzelf te redden :

274. Toverheks laat zich niet vastgrijpen. (Huise)

In Huise heeft er een toverheks geweest, Sale noemden de mensen haar en ze had de naam van 's nachts op de kant van de gracht te gaan zitten. D.B., dat was ne ketser bij ne mulder, nogal ne sture vent, en op nen avond had hij toch nogal lang weggebleven en hij trok in den donkeren naar huis, maar almetnekeer zag hij Sale zitten op de gerskant. Hij bleef staan : « Sale, wat doede gij hier ? » — « Dees, ga uwe weg voort, 'k en zitte ekik in uwe weg niet. » Nog ne keer : « Sale, wat doede gij hier ? » — « Dees, ga uwe weg voort, 'k en zitte ekik in uwe weg niet. » « Ga van voor mijn voeten naar huis », zeide hij en hij ging er naar toe en snapte er naar maar hij had ze niet. 't En was al geen avance en hij ging naar huis door de meers. In 't midden van de meers bleef hij staan. « Sale, staat gij nu hier » maar Sale en antwoordde niet deze keer, — « Sale, als ge niet en spreekt, ga ik u omverre stampen », en hij gaf ze daar alzo nen toets maar 't was ne groten dissel die daar stond. Maar dat was waar zulle, dat Sale ten twaalven van de nacht ievers op ne gerskant zat en niemand en kost ze pakken of ievers binnenkrijgen. Dat is daarmee dat ze nu nog zeggen : « We zullen het alzo laten lijk Sale ».

CLAUWAERT Remi, Hovenier, 75 jaar, WANNEGEM-LEDE
(Huise)

275. Toverheks wordt in het water geworpen maar redt zichzelf. (Eine)

K.T. had ne keer te vrijinge geweest en als hij naar huis kwam — ge weet dat er aldaar veel rootputten zijn — stond Treze St. daar aan die rootputten. Hij peisde in zijn eigen : Als ze er nog ne keer staat, ik ga ze in de rootput smijten, en echte waarheid, de keer daarachter,

(*) Vervolg van bijdragen verschenen in Oostvl. Zanten, XXXV (1960), blz. 166-182 : I. Geestenwereld. A. Watergeesten. B. Aardgeesten-Kabouters. C. Vuurgeesten; blz. 191-212 : D. Luchtgeesten. E. Plaaigeesten. F. Spookdieren; XXXVI (1961), blz. 16-34 : G. Spookdingen. H. Geesten in de gedaante van mensen. I. Terugkerende doden. J. Bespookte plaatsen. K. Voortekens; blz. 59-76 : II. Toverwereld. A. Heksen.

hij smeed ze erin, ho, en dat water spijtte tot over de bomen en hij liep algauwe naar huis en hij vertelde dat, en vanhaast dat het were nuchting was ging hij gaan kijken, maar zij was vertrokken, en er was daar niets te zien.

BOUCKAERT Achiel, Werkman, 85 jaar, EINE

276. Variante. (Ooike)

In Ooike was er ne keer enen die op nen avond een toverhekse tegenkwam met hare kapmantel aan, als hij alhier ging, ging zij ook alhier, en ging hij langs den anderen kant dan deed zij dat ook, en als hij bleef staan, bleef zij ook staan, en hij was zodanig kwaad dat hij ze ne paf gaf en in een diepe beke smeed, waardat ze alleszins ging versmoord zijn, maar 's anderendaags zag hij ze al were lopen.

ANSELIJN Leontine, Huishoudster, 86 jaar, NOKERE (Wannegem-Lede)

277. Toverheks wekt haar eigen levensgeest terug op. (Heurne)

Diezelfde toverhekse waarvan dat ik daar vertelde was ne keer bezig met wassen en almetnekeer bleef ze stokkestijf staan met haar handen in de waskuipe. Ondertussen waren ze achter de paster gegaan, maar hij zei: « Laat ze maar staan, ze zal wel zelve haar levensgeest weer opwekken » en 't was waar, ze kwam weer in leven.

VAN DER STRAETEN Edmond, Landbouwer, 94 jaar, HEURNE

5° Macht om iemands levensgeest terug op te wekken :

278. Toverheks roept iemands geest terug. (Wannegem-Lede)

Treze D.B. was ne keer aan het kneden en almetnekeer bleef ze stijf staan, voorover gebogen met haar arms in den trog en zij en boe-geerde niet meer. Rosalie W. en W.'s wijveke kwamen daarbij en ze gingen om de paster, als hij er bij kwam zei hij dat ze ontgeest was. Daar was nen ouden die naar Eine ging, naar Treze haar moeder, en hij zei dat. « Dat en is niets, » zei ze, « ik zal wel meegaan, maar ik ga mij eerst nog een treutse pap koken » en ze kookte wat pap en ze at er op haar gemak van en ze kwam mee naar Leë bij Treze. Als ze daar toekwam, zei ze tegen de paster en de ander twee: « Gulder en hebt hier geen affaires ». Daarop ging ze dichter bij Treze en ze zei: « Treze, ons koetje heeft gekalfd ». « Is 't een veerzekalveke? » zei Treze en ze was er uit, hare geest was weregekeerd. Het moest toch zijn dat haar moeder ook vele kost als ze dat deed.

VAN DE WALLE Henri, Seizoenarbeider, 86 jaar, WANNEGEM-LEDE

279. Variante. (Bevere)

Niet verre van hier was er ene gestorven en dat wierd verteld aan Fiene ook. « Och » zei ze, « waarom en hebt gij om mij niet ge-

weet, had ik daar geweest, zij en was niet dood », zo, dat en was toch maar raar gezeid.

ARNOE Victor, Landbouwer, 67 jaar, BEVERE (Ooike)

6° Macht om anderen in hun werk te hinderen :

280. Toverheks houdt een wagen stil. (Bevere)

Er stond daar ne keer een koppel paarden te trampelen en te schuimen voor de wagen en Fiene, ook alzo een toveresse, stond daar niet verre van. « Allee, » zei ze, « waarvoor gaat ge niet voort ? » Maar zij en kosten niet voort. Ewel, dat duurde tot ze haar daar een ferme rammeling gaven, zodus het moest ook wel haar schuld zijn.

ARNOE Victor, Landbouwer, 67 jaar, BEVERE (Ooike)

281. Variante. (Oudenaarde)

Ik heb hier nog vele gehoord dat er van die lelijke toverheksen waren die dikwijls ne wagen tegenhielden en die paarden stonden te schuimen en den boever stond te vloeken, maar het was gauwe gedaan als den boever dat in de gaten kreeg, en die toverheks ne keer een smeringe gaf.

VERCRUYSSSE Alice, Huishoudster, 71 jaar, OUDENAARDE
(Brugge)

282. Toverheks hindert geestelijke in zijn macht. (Nazareth)

In Nazareth was er een hof waardat het op nen nacht begost te spoken, er was daar van alles gebeurd, de koeien stonden met drieën naast mekaar over de halve deur te beurelen, en dat vrouwmens trok naar de paster, maar langs de weg kwam er daar een oud vrouwke achter haar gegaan. « En wat gaat gij nu nog gaan doen langs de baan ? » vroeg ze aan dat vrouwmens en zij vertelde haar alles dat ze naar de paster ging, omdat haar hof betoverd was. Zij kwam bij de paster, maar hij zei dat hij daar nu niets kost aan doen, want dat zij alles verteld had langs de weg aan een oud vrouwke en dat ze maar later moest weerkomen en niet meer klappen als ze dat meetje were zag. 's Anderendaags trok ze were naar de paster, en ze zag toch wel were dat meetje, maar hoe dat ze klapte of vroeg, zij antwoordde niet meer en zij is bij de paster gegaan en hij heeft haar dan kunnen helpen en sedertdien is dat gedaan geweest, bah ja, ik weet daar nog goed van, dat was dan Stevenie V.D. die naar de paster ging daarvoor.

VAN DER STRAETEN Edmond, Landbouwer, 94 jaar, HEURNE

7° Toverheksen weten alles :

283. Toverheks weet alles. (Oudenaarde)

't Was daar in Oudenaarde ook ene die toverde te gare met enen van Brussel. Want zij heeft dan nog in den bak gezeten. Want er was daar enen van Eine ook die daar nog bij geweest had en zijn kind

ging dood en hij zei toch dat het haar schuld was. Ik heb daar ook nog geweest en als ik ne keer stijf ziek was en ze pakte me daar haar grote boeken en ze las daar wat uit en ze maakte daar wat kruiskes over en ze zei dat ik iederen dag iets ging zien, iederen dag iets anders en dat ik daar niets en most aan doen. En dat was waar, den enen dag hoorde ik ne helen hoop katten miauwen op de zolder, den anderen dag hoorde ik hameren en timmeren, nog nen andere keer zag ik een wiel draaien op de schouw. Op nen anderen avond als wij al in ons bedde zaten, hoorde ik nen hond bassen. 'k Zei dat aan mijnen baas dat er daar altijd voort nen hond baste. « Wacht, » zei mijnen baas, « 't zal gauw gedaan zijn, » en hij pakte zijn revolver en stond op, maar hij zag niets, maar van koleire schoot hij toch. Maar als ik achter een tijdje weer bij dat wijveke ging in Oudenaarde zei ze : « Gij hebt niet gedaan wat dat ik gezeid heb, gij hebt nen hond horen bassen en g'hebt er naar geschoten eh ? » Jaja, zij wist dat.

NOLF Celina, Huishoudster, 52 jaar, WORTEGEM

284. Variante. (Nazareth)

Wijvekes die alles wisten, hoho, dat heeft bestaan zulle, dat waren ook allemaal tovermeten in den tijd.

MOENS Hortense, Huishoudster, 80 jaar, NAZARETH (Astene)

5. Heksendieren :

a. Worden niet herkend :

285. Heksendier loopt de mensen achterna. (Mullem)

Weet gij wat mijn vader nog verteld heeft en dat was van een katte die hier altijd rond het huis liep en als er iemand op de bane was, 's avonds, liep zij daar altijd voort achter en hij zei dat het ook wel een toverhekse was voorzeker.

DE MEYER Evarist, Seizoenarbeider, 71 jaar, HUISE (Zingem)

286. Witte katten. (Asper)

Aan L.'s thuis is er daar een bosselke en er liepen daar altijd witte katten in, ja maar, gij en zoudt voorgaande langsdaar gene jonge gast gekregen hebben, dat was daar het toverbosselke, zeiden de mensen.

VAN HEUVERSWYN Omer, Landbouwer, 58 jaar, ASPER

287. Heksendier. (Kruishoutem)

In Kruishoutem op de Katteknok — dat is daar waardat de Bunderstraat en de Kalverstraat mekaar kruisen — ewel op de Katteknok liep er 's nachts altijd een grote zwarte kat over en weer, en de mensen zeiden ook dat het een toverhekse was.

VAN ASSCHIE Désiré, Timmerman, 84 jaar, WAREGEM
(Kruishoutem)

288. **Spookkatten verhinderen de weg. (Heurne)**

Ik ken enen en hij kwan ne keer op nen nacht ginder op Voorde (wijk Heurne) en dat waren daar allemaal katten rond hem en hij kost aleens bijna niet door dat ze alzo voor zijn voeten liepen, dat heet ginder de « Kattenberg » ook precies.

VAN DER STRAETEN Edmond, Landbouwer, 94 jaar, HEURNE

289. **Ziel van een toverheks keert terug in een kat. (Huise)**

Er was hier ne keer een oud meetje gestorven en den timmerman had ze in de kist gelegd, maar achter ne dag of twee hoorden ze in die kiste alzo een gekrabbel en een lawijt en daar was niemand die nog dierf rond die kiste gaan, verre van ze te durven opendoen; ze riepen de timmerman weerom bij en als hij de kist opendeed sprong er een kat uit en iedereen vertelde dan dat het die hekse was die weregekeerd was in een katte, maar ja 't was misschien wel een katte die daarbijgekropen was doordat de kist niet goed en sloot misschien?

DHONT Remi, Voerman, 78 jaar, HUISE

290. **De vermenigvuldigde heksendieren. (Eine)**

Jan W. zag 's avonds als hij naar huis kwam een wreed schoon katje. « Och gij schoon katje, » zei hij, « van waar komde gij? » en hij gaf het alzo ne wrede schip, maar direct stond dat daar vol katten en ze zongen een liedje: « Ei bau bei, schoon katje van waar komde gij? »

DE RUYCK Jozef, Landbouwer, 80 jaar, EINE

291. **Heksendier (zwarte kat) betovert een kind. (Huise)**

Daar was hier ne keer een vrouw die ne keer een schooister weggejaagd had. Nu, 's avonds trok zij de deur open en zij zag daar een zwarte katte lopen die een beetje verder miauwde. Maar 's anderen-daags 's nuchtings was haar kindeke ziek, het was betoverd. Zij stak een keerse aan voor den Heiligen Antonius en het is er toch mee genezen.

DHONDT Jozef, Onderwijzer, 38 jaar, HUISE

292. **Heksendier (witte kat) betovert een kind. (Nokere)**

Ik heb nog gehoord van mensen uit den « Nieuwhoek » dat zij op nen avond naar huis kwamen en almetnekeer sprong er daar een grote witte katte rond ulder altijd voort totdat zij thuis waren, en ulder kind en had sedertdien niet anders meer gedaan dan geschreid en ze zijn daarvoor naar de paters geweest en zij zeiden dat het betoverd was en ze hebben het overlezen en het is toch gebeterd daarmee.

LIE'TANIE Marie, Huishoudster, 74 jaar, NOKERE (Moregem)

293. Variante. (Oudenaarde)

Mijn broer zijn kind wierd alzo 's nachts wel wakker en het begost te schreien en ten wilde niet uitscheiden. Mijn broer en wist niet meer wat gedaan en hij stond op om buiten ne keer te gaan kijken en hij zag daar een grote witte kat rond het huis lopen.

XXX

294. Betoverd door eens op een zwarte kat te schoppen. (Eine)

Mijne vent zijnen baas kwam op nen avond naar huis en daar liep rond zijn voeten alzo een grote zwarte katte en hij gaf haar almetnekeer ne grote stamp dat zij al huilend wegliep, maar hij heeft nooit geen gezond uur meer gehad in zijn leven.

CEUTERICK Marie, Huishoudster, 83 jaar, OUDENAARDE (Eine)

295. Heksendier doet het spoken op de hoeve. (Wannegem-Lede)

In de Kete hadden ze daar een kind dat slecht was en ze vroegen aan mijn moeder ook ne keer om daarbij te gaan waken 's nachts, zo. Mijn moeder ging en ze zat daar te lezen, maar als het in de keuken twaalve sloeg, begosten al de deuren te slaan, en te schudden, juist gelijk dat er ne wrede wind door het huis vloog. 's Nuchtings, als de baas bij haar kwam, vroeg hij ofdat zij niets gehoord had dien nacht. Mijn moeder en dierf dat eerst nog niet zeggen. « Jamaar, zeg het maar zulle, » zei de baas, « want daar gebeurt hier bijna alle nachten iets ». « Ewel, » zei mijn moeder, « ja, daar heeft wat gebeurd, ten twaalfen van den nacht hingen al de deuren te slaan ». « Dat is toch wel wreed, » zei den baas « dat is nu al zo wreed lang hetzelfde. » — « Maar is er nooit iets te zien op het hof als dat gebeurt? » — « Ewel, ja het, daar is niet anders te zien dan een grote zwarte katte die daar rondloopt ».

VAN DEN BROECKE Emma, Huishoudster, 77 jaar, NOKERE
(Wannegem-Lede)

296. Toverspin. (Asper)

Er was hier een kindeke dat gestorven was en die mensen zeiden dat er een spinne over gelopen had, als het al dood was, en het was daarmee dat het niet opsteef en dat zijn vlees slap bleef.

VAN DRIESSCHIE Oscar, Ere-schoolhoofd, 65 jaar, ASPER

297. Spookdierkje betovert mensen. (Nokere)

Te P. in Nokere heeft er daar ne wreden toer geweest, nietwaar? 't Schijnt dat dat zou beginnen hebben door een klein beestje dood te doen. Dat was op ne zondag, ze zaten allemaal aan tafel en almetnekeer kwam er alzo een klein beestje op de tafel gelopen en ze knipten daarnaar en ze begosten allemaal te lachen en ze wierden zulder gelijk zot daarvan. O, 't heeft daar dan wreed geweest, uw vader moet daar ook wel van weten.

NOLF Celina, Huishoudster, 52 jaar, WORTEGEM

b. Worden gewond en herkend :

298. **Heksendier wordt geslagen en herkend. (Moregem)**

Daar werden dikwijls rare dingen verteld maar dat dat ik nu ga vertellen is echt gebeurd. Mijn tante zat met een klein kind en iedere keer dat zij het waste kwam er daar een vreemde katte aan de bassin zitten, en dat kind werd op den duur ziek en 't en deed niet anders meer dan schreien. Achter een eindeke gingen ze daarmee naar de paters van Gent, mijn tante, hare vent en dat kleintje. De andere jongens, die ook nog niet wreed oud waren, moesten alleen thuis blijven en ze moesten wel zien dat ze de deur niet opendeden, voor niemand. Als ze nu een eindeke alleen thuis waren kwam er een katte aan de voordeur miauwen en ze kost klappen, want ze vroeg een beetje melk. De jongens zeiden dat ze de deur niet en mosten opendoen van ulder ouders. Maar achter een beetje begost de stoof te verflauwen en ze zouden er kolen moeten opdoen, maar daarvoor moesten ze buitengaan. Ze gingen langs de achterdeur naar het koolkot, maar als ze werekwamen stond die katte in 't schotelhuis en ze was bezig met melk te scheppen. Nu, tegen den avond, kwamen ulder ouders thuis met dat kind, maar 't en was nog niet gebeterd, 't had bijna heel de weg geschreid. Twee dagen daarachter, als mijn tante haar kleintje weerom aan 't wassen was, zat die katte daar toch weeral langs dienen bassin. « Aha, » zei hare vent, tegen haar en de jongens, « ga ne keer allemaal buiten en laat mij hier ne keer alene met die katte, » en hij heeft al de deuren toegedaan en hij heeft ze daar ne keer overgaan en overslegen met stokken waar dat hij ze passen koste. Maar nu, 's anderendaags zagen ze voorbij het hof Barbara passeren al mankend en al sukkelend mee heel haar gezicht vol groene en blauwe plekken en als ze haar vroegen wat dat er scheelde, zei ze dat ze voorwaarts van den trap gevallen was. Maar zulder wisten meer.

VAN DE WIELE Honorien, Huishoudster, 71 jaar, MOREGEM

299. **Variante. (Heurne)**

Bij Suus de S. liep er 's nachts ne keer een katte rond de wieg en dat kind lag te schreien en te snikken, en Suus was zodanig kwaad en hij smeed naar de kat met alles wat hij pakken kost, en 's anderendaags zag hij ene van Heurne die mank was.

VAN DER STRAETEN Edmond, Landbouwer, 94 jaar, HEURNE

300. **Heksendier gewond en herkend. (Bevere)**

Ik heb nog geweten, dat er mensen een zwarte katte met de spa een stuk van hare staart afgestekt hadden, en de dag daarachter zagen ze een toveresse met een stuk van haar been af, en ze zei dat ze ievers onder gezeten had.

ARNOE Victor, Landbouwer, 67 jaar, BEVERE (Ooike)

301. **Heksendier verbrand en herkend. (Eine)**

Leontientje vertelde altijd, dat er bij haar thuis altijd een zwarte

katte in huis kwam door het gootgat — waardoor dat het water buitengeschuurd wierd — maar op ne keer hadden ze toch ne moor water op de stoof gezet om te koken en als zij dien avond werkwam goten ze die moor kokend water over haar en 's anderendaags zagen zij ene met brandwonden en een verband daarover.

XXX

302. Variante. (Bevere)

Daar was ne keer ievers een zwarte katte die kwam spoken, maar die mensen hadden ne klak kokende olie op haar gegoten, en 's anderendaags zagen zij de die, die het gedaan had, heel en gans verbrand in haar wezen, en als zij vroegen waarvan dat het was, zei ze dat ze op de stoof gevallen had.

ARNOE Juliette, Huishoudster, 42 jaar, BEVERE

303. Heksendier (pad) gewond en erkend. (Zingem)

Vroeger kregen wij alzo dikwijls een padde in huis en ons moeder zei altijd dat het toverij kost zijn, wij en mosten ze niet buitensmijten of op slaan, maar wij moesten de spade pakken en de poten afsteken en als het een toverheксе was, ging zij 's anderendaags in huis komen zonder handen.

DE JAEGER Marie, Huishoudster, 83 jaar, ZINGEM (Heurne)

304. Heksendier (pad) verbrand en herkend. (Nokere)

Padden dat was ook toverij in den tijd. Ik heb nog mensen gekend die padden in huis hadden en in plaats van ze buiten te smijten, verbrandden ze deze in de stoof en 's anderendaags zagen ze een toverheксе passeren met heel haar wezen verbrand.

ANSELIJN Leontine, Huishoudster, 86 jaar, NOKERE (Wannegem-Lede)

6. Heksen worden herkend :

a. In de kerk :

305. De toverheksen kunnen in de kerk niet. (Heurne)

De toverheksen gingen voortijds naar de messe niet, naar het schijnt en kosten ze in de kerke niet, er waren er hier alzo drie en binst de messe zaten ze altijd in de kapel van O.L.Vrouw in plaats van in de kerk.

VAN DER STRAETEN Edmond, Landbouwer, 94 jaar, HEURNE

306. Heksen kunnen niet verder dan het portaal van de kerk. (Ouwegem)

In den tijd waren er alhier veel heksen en ge kost ze daaraan herkennen dat ze naar de messe niet en gingen ofwel als ze gingen en

kosten ze maar juist tot in het portaal, verder in de kerke en kosten ze niet, en als de mensen ulder passeerden maakten ze een kruiske.

MOERMAN Leonie, Huishoudster, 78 jaar, OUWEGEM (Eke)

307. Toverheks kan niet te biecht gaan. (Kruishoutem)

Mete C., die bij haar zoon woonde, moest van hem hare Pasen houden, ofwel en most zij bij hem niet meer wonen. Dat was goed, ze ging naar de kerk en ze hield daar rote voor den biechtstoel maar hare zoon, die zeker wilde zijn dat ze te biecht ging, trok ook naar de kerk en hij zette hem achter ne pilaar; Mete schoof altijd voort nader en als het haren toer was ging ze buiten in de plaats van te biechten, dat moest toch wel zijn dat ze met boeken zat, die ze niet en wilde afgeven ook, en als ze dan thuis kwam zei ze altijd dat ze te biecht geweest had, maar hare zoon zei dat het niet waar was en hij zond ze voort.

ANSELIJN Leontine, Huishoudster, 86 jaar, NOKERE (Wannegem-Lede)

308. Toverheksen kunnen uit de kerk niet. (Nokere)

Als die toverheksen, als ze in de kerke waren en de kerkboek en was niet toe, en kosten ze niet buiten. Ik heb dat nog geweten dat de misdienaar dat vergeten had, en zij en kosten niet buiten, ze moesten bij de pastoor gaan en vragen voor den boek toe te doen.

ANSELIJN Leontine, Huishoudster, 86 jaar, NOKERE (Wannegem-Lede)

308. Variante. (Eine)

Jamaar, dat is waar. Daar weet ik nog van, dat de toveressen uit de kerke niet en kosten, zolang of dat den boek bleef open liggen, daar weet ik nog van uit mijnen tijd. Dat heeft bestaan, zulle.

VAN HAZEVELDT Kamiel, Werkman, 88 jaar, EINE

b. Buiten de kerk :

310. Pastoor dwingt een toverheks zich kenbaar te maken. (Eine)

Wij hadden thuis ook een kindeke dat luizen gezet was en het zat er vol van, ge moet niet peizen dat er daar doen aan was om ze te kraken, zulle, dat zat al vol, jamaar, in 't eerste en wisten we nog niet van wie dat het geweest was, maar als wij naar de paster gegaan waren, zei hij dat zij ging moeten in huis komen, en het was waar zij is moeten in huis komen.

XXX

311. Toverheks door de paters aangewezen. (Nokere)

Ik weet daar nog goed van dat B.'s jongens betoverd waren, en zij en kosten daar niets anders meer mee doen dan naar de paters

gaan, en daar zeiden zij dat er 's anderendaags iemand op het hof ging komen om iets te lenen en dat zij het was, en serieus de waarheid, 's anderendaags kwam ulder gebuurvrouw iets lenen en het was per-tank een wreed braaf vrouwmens, maar ja dat moest toch zijn dat zij juist die woorden kost en misschien zelf niet wist wat gevolgen dat het had.

LIETANIE Marie, Huishoudster, 74 jaar, NOKERE (Moregem)

312. Toverheks door tovenaar aangewezen. (Eine)

Bij Stientje was er een kind ziek. Hij gaat naar Bouckaert en hij vertelt dat. « Ewel, » zei Bouckaert, « daar zal vanavond een vrouwmens in huis komen, ewel, geef ze ne dop in haar konte ». Als 't avond was hoorden ze getrampel rond 't huis, ze zaten al naar mekaar te kijken en niemand die een woord sprak, daar was lawijt aan de deur en daar kwam een juffrouw binnen, de rijkste en de chicste juffrouw van heel den omtrek, maar ulder vader en kost hem toch niet houden en hij gaf ze nen dop dat ze buiten vloog en op een, twee, drie was dat kind genezen. En dat is echt gebeurd.

DE RUYCK Jozef, Landbouwer, 80 jaar, EINE

313. Variante. (Wortegem)

Mijn vader had een nichte wonen in Deerlijk en op ne zondag achternoene kwam zij ne keer naar onzen. Maar dat was dan juist dat mijn zuster alzo was. Wij hadden er al van gesproken aan de pastoor en hij « ging ze helpen », zei hij, maar hij en kost haar niet helpen. Mijn vaders nichte die dat horen vertellen had, zei dat zij iemand kende die dat kost, en wij gingen er naartoe: « Die het u gezet heeft, zal op 't hof komen, morgen nog, » zei ze. En 't was waar, 's anderendaags 's nuchtings kwam zij op 't hof en zij kwam binnen om iets te vragen, maar ik zat te beven als ik ze zag.

BEYAERT Silvie, Huishoudster, 88 jaar, NOKERE (Wortegem)

314. Toverheks herkend bij het afsterven. (Nazareth)

Ik heb ook nog bij een tovermete geweest, als ze stierf, dat was in Nazareth, haren naam was De Sm., en ze was wreed op de naam dat ze kost toveren, want de mensen staken paasnagels onder de deur opdat ze niet meer zou binnengekomen hebben, en binst dat ze op haar sterfbedde lag spuwde ze naar de lichtmiskaars die bij haar te branden stond en op de moment dat ze de geest gaf was er alzo een gekraak en een lawijt in de kave en ze zeiden allemaal dat het de duivels waren die om haar kwamen.

VERMEIREN Charles, Mulder, 83 jaar, OOIKE

315. Lijk van toverheks wordt met veel moeite naar de kerk gevoerd. (Huise)

Dat was ook een hele historie van Monica: Monica was een slecht vrouwmens die in Brussel in de slechte huizen zat en als ze

daarvoor te oud was wierd ze ontslagen en most ze naar hier weremen bij haar zuster Sophie. Maar 't en duurde niet lang of ze wierd ziek en den dokter moest er bij komen en de pastoor kwam ook, maar daarvan en moest zij niet weten. Er was daar dan nog enen die haar wilde overhalen te biechten, maar zij en wilde niet en op ne zekeren dag was ze dood zonder paster of iets. « En 's nachts, » vertelde den dienen van daar rechtover, « kwamen daar wel honderdvijftig katers, 't waren verdomme al de duvels uit de helle en onzen anderen heeft er in geschoten en ze stoven allemaal uit mekaar... maar Monica bleef liggen. » Maar als ze dan moest begraven worden, dat was Cieltie die met de peerden reed — dat was dan in den tijd dat ze op nen openen wagen gevoerd wierden, ne wagen met ne langen dissel, en op de wagen zaten er vier vrouwmensen dat waren dan de lijkbidder, en op ieder kruisstraat wierden de akten gelezen — maar die peerden en geraakten bijna tot daar niet en ze waren een uur en half op weg tot aan de kerk dat ze anders op een halfuur kosten afleggen.

DHONT Remi, Voerman, 78 jaar, HUISE

316. Toverheks herkend na haar dood. (Heurne)

In den tijd, oh, daar waren dan meer toverheksen dan nu, ik heb also ne keer ene gekend die een hele boerderij betoverd had, en die koeien en paarden gingen dood en zij en kosten geen boter kernen, jamaar en ze ging dan nog in huis, en op ne keer dat ze daar ook geweest was, en ze was nog maar juist de deure buiten of ze hoorden iets in de messing pletsen en zij wisten niet wat dat het was, maar 's anderendaags voornoene hingen al haar kleren te drogen.

VAN DER STRAETEN Edmond, Landbouwer, 94 jaar, HEURNE

317. Toverheks kan niet binnen waar een paasnagel onder de dorpel zit. (Bevere)

Voorgaande waren er veel meer toveressen, dat en bestaat nu toch zo wreed veel niet meer, maar de mensen waren daar toch een brokke schui van, zelfs het mannevolk. Maar zij gingen dan veel eer naar den pastoor en ze kregen daar ne paasnagel, en ze staken hem onder de deure, maar ewel, dat was goed, want de toveressen en kosten dan toch niet meer binnen, ik weet daar nog van.

RAPPOYE Adolf, Machinist, 72 jaar, BEVERE (Waregem)

318. Variante. (Huise)

Daar was hier een toveresse Treze V. die ook de jongens zou betoverd hebben, want in den tijd dat ik bij de kinders ging, als er ergens een geboren werd, dan moest er direkt iemand naar de pastoor om ne paasnagel of een relikwie die ze dan onder de zulle staken.

NACHTERGAELE Leonie, Huishoudster, 69 jaar, HUISE (Eine)

319. Variante. (Wannegem-Lede)

Daar was hier in den tijd een Treze, dat was een echte tover-

heксе, maar 't was een rare ook en ze had altijd koeken en appels bij haar en ze gaf dat aan de jongens en al de mensen waren daar schui van. En in dat huis waardat zij altijd om melk ging, bij P.R., hadden zij ne keer ne paasnagel onder de zulle gestoken en zij ging de keer daarop wel langs achter binnen zeker.

CLAUWAERT Remi, Hovenier, 75 jaar, WANNEGEM-LEDE
(Huise)

320. Toverheks kan van haar stoel niet opstaan. (Oudenaarde)

In een huis in Oudenaarde ging er daar een oude regelmatig ne keer gaan eten, maar als dat een tijdje geduurd had wierd dat kind daar zo wreed ziek dat gij er eigenlijk kompassie zoudt mee gehad hebben. Die vent stak ne keer ne paasnagel onder de stoel waar dat zij haar gewoonlijk ging opzetten en als zij gedaan had met eten en kost ze toch niet meer rechte, maar die vent heeft ze er dan afgetrokken en nogal wat slagen gegeven ook.

VERCRUYSSSE Alice, Huishoudster, 71 jaar, OUDENAARDE
(Brugge)

321. Toverheksen kunnen niet over een kruis heenstappen. (Oudenaarde)

Er waren in den tijd alzo twee oude wijvekes en dat waren ook toverheksen, want daar was ne keer enen die een kruis maakte met stro en hij had dat op de zulle gelegd en als die twee wijven naar zijn huis kwamen en ze zagen dat kruis liggen, dan liepen ze zere weg.

WARRIE Julienne, Huishoudster, 63 jaar, OUDENAARDE

322. Variante. (Oudenaarde)

Fiene, dat was ene die de jongens betoverde ook, maar als er ievers een kind geboren wierd, gingen zij rap naar den deken om ne paasnagel en ze staken dat onder de zulle, ofwel maakten ze een kruis en ze legden dat op de zulle of op 't plankier voor de deure, maar zij en kwam toch ook niet meer binnen.

XXX

323. Toverheks vreest het gebed. (Heurne)

Op een ander hof kwam er ook ne keer een toveresse en « hoe is 't met de beesten? » vroeg zij. Maar daar was een koe die gekipt had en 't kalf was dood, en alzo negen koeien in rote en telkens dat kalf dood. De keer nadien, als zij were kipten waren het dan de koeien die dood gingen en de kalvers die bleven leven, maar als er alzo al twee dood waren ging den boer naar de Broeders en ze moesten een novene doen en binst die dagen kwam dat wijf weer naar daar, maar van zohaast ze op 't hof was, liep ze weg en zij en is nooit meer weer-gekeerd en op 't hof en heeft er nooit niets meer geweest.

DE GROOTE Jan, Landbouwer, 80 jaar, HEURNE (Zingem)

324. Toverheks herkend aan haar handelswijze. (Asper)

Ik heb in Asper die tovermete ook nog goed gekend, zij kwam alzo dikwijls binnen: « Oei, » zei ze, « dat water loopt weerom zo wreed uit mijn ogen, en hebt gij mij genen handdoek? Ik en heb genen neusdoek mee, » en ze wreef dan haar ogen uit met dien handdoek en dan zei ze: « Wast ulder daar maar mee zulle, » maar daar was niemand die dat zou gedaan hebben.

SIMOENS Albert, Winkelier, 79 jaar, NAZARETH (Asper)

325. Variante. (Nazareth)

In Nazareth was er een wijveke, Lietje P. en zij had alzo een aardig handje dat ze altijd onder hare voorschoot stak en de mensen zeiden dat het met dat hand was dat zij toverde. O, er waren er vele schui van en dan anderen dierven daarmee lachen en zeiden: « Als gij wat meer kunt dan andere, ewel ge moogt mij nen bulte toveren, » maar zij en deed dat toch niet.

VLERICK Hortense, Huishoudster, 78 jaar, OUWEGEM (Eke)

326. Variante. (Heurne)

Ginder, waardat dat huis staat, heeft er ook nog ene gewoond en de mensen zeiden ook dat het een toveresse was. 't En was precies maar een rare ook, want ze kwam dikwijls in huis en ze zette haar met haar gat op de tafel en ze kwam dikwijls op de mensen uldere rug kloppen en als zij thuis was en kost gij ze bijna niet buiten krijgen, allee, ze geleek heel en gans op ook, op een toveresse.

DE RUYCK August, Landbouwer, 70 jaar, HEURNE (Petegem)

327. Variante. (Wannegem-Lede)

De « Hennepootjes » dat waren twee oude jonge dochters, twee lelijke kleine mensen, Julie en Charlotte, en ze gingen alzo met oulder voeten (toont hoe ze gingen, de voeten naar binnengekeerd) en dat was daarmee dat de mensen daartegen zeiden: Hennepootjes, ewel zij waren daar ook wreed op de naam van toveressen en dat ze toch wat meer kosten dan andere.

CLAUWAERT Remi, Hovenier, 75 jaar, WANNEGEM-LEDE
(Huise)

7. Heksen worden geheel of gedeeltelijk machteloos gemaakt:

328. Toverheks wordt verbannen naar de Dode Zee. (Elsegem)

Ha ja, de lange Jeanne, ewel, dat was ene die daar altijd kwam spoken op het hof van D. Zij woonde daar in 't eiksken en in alzo ne kelder met deurkes aan, waar dat het water binnenstroomde. En als die mensen die daar dan op dat hof woonden bezig waren met melken kwam de lange Jeanne alzo over de halve deure liggen. En jamaar, ze hebben ze dan nog achtervolgd en ze hebben ze toch kunnen pakken

en ze hebben ze dan vermaand naar de Dode Zee. En jamaar, dien eik en kunnen ze nu niet uit doen.

VERSCHUERE August, Arbeider, 82 jaar, ELSEGEM (Kaster)

329. Toverheks vlucht voor een bedreiging. (Ooike)

Mete C., van Ooike, was ook een toveresse, op ne keer liep ze in den bos en er was daar ne vent bezig met bramies af te kappen en hij had zijne kleine mee, en Mete C. haalde uit hare zak nen dikken boterham. « Hier zie, manneke, » zei ze, « er zit een dikke schelle vlees tussen, » maar zijn vader zei: « Als ge U hier niet uit de weg maakt kap ik met het ammes (= hakmes) uwe kop af », maar zij was gauwe weg.

DEWAELE Maria, Huishoudster, 83 jaar, NOKERE

330. Toverheks afgerammeld. (Moregem)

Diezelfde mensen, dat ik daar zeg, van 't kasteel waren dan ne keer naar de paters van Gent gegaan en daar was nen andere vent met ulder meegegaan. Maar als ze 's avonds nu werekwamen, zagen zij daar aan 't begin van de dreve, die van 't kasteel naar dat hoveke liep een wijveke staan, Barbara. Zij vroegen haar wat dat ze daar nog stond te doen en zij zei dat ze zoveel werk had en dat ze nu nog eerst kaffie moest gaan drinken. Als ze nu thuis kwamen ging die vent die bij ulder was maar juist mee op 't hof tot aan de deur en keerde weer om naar zijn huis te gaan. Hij deed 't hekken toe, en langs de kant stonden er twee grote linden met veel takskes van onder, en in die een linde zag hij weeral die Barbara zitten en hij zei: « Oh, ge moest gij naar hier komen om kaffie te drinken, » en hij gaf ze een ramme-linge en enige schippen, maar ze was weg zulle.

VAN DE WIELE Honorien, Huishoudster, 71 jaar, MOREGEM

331. Toverheks kruipt in een fles en zit gevangen. (Elsegem)

Wel, ge weet daar dien eik staan? Als we kleine waren, zeiden ze ons altijd dat het het kot was van de lange Jeanne. Er was daar also een groot gat en het schijnt dat de lange Jeanne ne keer in een flaske gekropen was en dat er anderen een stopsel zouden opgesmeten hebben en dat ze dan die flaske in die boom gesmeten hadden en dat het also was dat ze de lange Jeanne kwijt geraakt zijn.

ANCKAERT Albert, Onderwijzer, 38 jaar, ELSEGEM

(Wordt voortgezet).
